

สารสนเทศน่ารู้ทางการเงิน

สหกรณ์ร้านค้า

ประจำปี 2562

สหกรณ์ร้านค้า เป็นสหกรณ์ที่ผู้บริโภครวมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดหาสินค้าเครื่องอุปโภคและบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในการซื้อเครื่องอุปโภคและบริโภค และส่งเสริมความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น ประกอบด้วยรูปแบบย่อย แยกตามลักษณะอาชีพ ได้แก่ สหกรณ์ร้านค้าตำรวจ, ทหาร, โรงพยาบาล, ส่วนราชการ, รัฐวิสาหกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏ, อาชีวศึกษา, มหาวิทยาลัย, สำนักงานประถมศึกษา และสหกรณ์ร้านค้าเอกชนและอื่นๆ

สารสนเทศนำรู้ทางการเงินของสหกรณ์ร้านค้า เป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ร้านค้าทั่วประเทศ ประจำปี 2562 โดยประมวลผลข้อมูลสิ้นสุด ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2562 มีจำนวนสหกรณ์ร้านค้า (ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์ร้านค้า) ที่ดำเนินธุรกิจ ไม่ดำเนินธุรกิจ และหยุดดำเนินธุรกิจทั้งสิ้น 121 สหกรณ์ มีสมาชิกทั้งสิ้น 669,672 คน สหกรณ์ร้านค้าส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน โดยมีผลกำไรสุทธิจำนวน 91 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 75.21 ของจำนวนสหกรณ์ทั้งสิ้น มูลค่าสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น 2,551.18 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 2.59

การค้าดำเนินธุรกิจในรอบปี 2562 มีมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น 4,607.58 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 12.16 โดยธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายมีมูลค่าสูงถึงร้อยละ 98.64 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น ผลการดำเนินงานมีรายได้รวม 5,358.45 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายรวม 4,737.55 ล้านบาท ก่อให้เกิดผลกำไรสุทธิ 121.35 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.56 ของรายได้ทั้งสิ้น ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 17.24 ทุนดำเนินงานของสหกรณ์ร้านค้ามีจำนวนทั้งสิ้น 2,551.18 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็น ทุนของสหกรณ์ร้อยละ 72.40 และหนี้สินร้อยละ 27.60 ด้านสินทรัพย์ส่วนใหญ่ เป็นเงินสดและเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์อื่น ร้อยละ 44.08 รองลงมาเป็นที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ร้อยละ 21.18 ลูกหนี้สุทธির้อยละ 13.76 และสินค้าคงเหลือร้อยละ 11.68

กล่าวโดยสรุปแล้วสหกรณ์ร้านค้าส่วนใหญ่ดำเนินงานมีผลกำไร โดยส่วนใหญ่ใช้ทุนของสหกรณ์ในการบริหารจัดการสหกรณ์ อย่างไรก็ตาม สหกรณ์มีอัตราค่าใช้จ่ายที่สูงมาก ซึ่งสหกรณ์ควรมีการควบคุมการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม อีกทั้งควรบริหารจัดการเงินสดและเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์อื่น เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สหกรณ์ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงสภาพคล่องและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นด้วย

รูปแบบการดำเนินงานของสหกรณ์

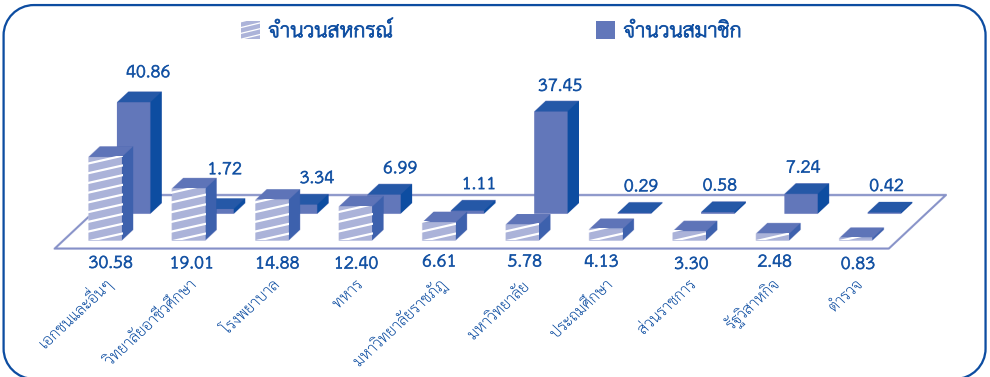
สหกรณ์ร้านค้า เป็นสหกรณ์ที่ผู้บริโภครวมกันจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดหาสินค้าเครื่องอุปโภคและบริโภค และรวบรวมผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายแก่สมาชิก และส่งเสริมความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดียิ่งขึ้น โดยอำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกของสหกรณ์เองเป็นส่วนใหญ่ มี 2 แบบคือ แบบปิด เป็นสหกรณ์ที่รับสมาชิกจากหน่วยงานของตนเองและให้บริการแก่สมาชิกของตนมากกว่าบุคคลภายนอก และแบบเปิด เป็นสหกรณ์ที่รับสมาชิกจากบุคคลทั่วไปและให้บริการทั่วไป

จำนวนสหกรณ์ และจำนวนสมาชิก

จำนวนสหกรณ์และสมาชิก จำแนกตามประเภทย่อย

ประเภทย่อย สหกรณ์ร้านค้า	จำนวนสหกรณ์					จำนวนสมาชิก				
	ปี 2562		ปี 2561		เพิ่มขึ้น/ (ลดลง)	ปี 2562		ปี 2561		เพิ่มขึ้น/ (ลดลง)
	สหกรณ์	ร้อยละ	สหกรณ์	ร้อยละ		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	
เอกชนและอื่นๆ	37	30.58	42	30.44	(11.90)	273,618	40.86	277,084	40.10	(1.25)
วิทยาลัยอาชีวศึกษา	23	19.01	27	19.57	(14.81)	11,551	1.72	15,244	2.21	(25.23)
โรงพยาบาล	18	14.88	18	13.04	-	22,354	3.34	21,714	3.14	2.95
ทหาร	15	12.40	16	11.59	(6.25)	46,787	6.99	48,649	7.04	(3.83)
มหาวิทยาลัยราชภัฏ	8	6.61	11	7.97	(27.27)	7,406	1.11	15,614	2.26	(52.57)
มหาวิทยาลัย	7	5.78	9	6.52	(22.22)	250,791	37.45	252,925	36.60	(0.84)
ประถมศึกษา	5	4.13	5	3.62	-	1,915	0.29	1,877	0.27	2.02
ส่วนราชการ	4	3.30	4	2.90	-	3,894	0.58	3,709	0.54	4.99
รัฐวิสาหกิจ	3	2.48	5	3.62	(40.00)	48,517	7.24	51,428	7.44	(5.66)
ตำรวจ	1	0.83	1	0.73	-	2,839	0.42	2,791	0.40	1.72
รวม	121	100	138	100	(13.32)	669,672	100	691,035	100	(3.09)

แสดงร้อยละของจำนวนสหกรณ์และจำนวนสมาชิก จำแนกตามประเภทย่อย ประจำปี 2562

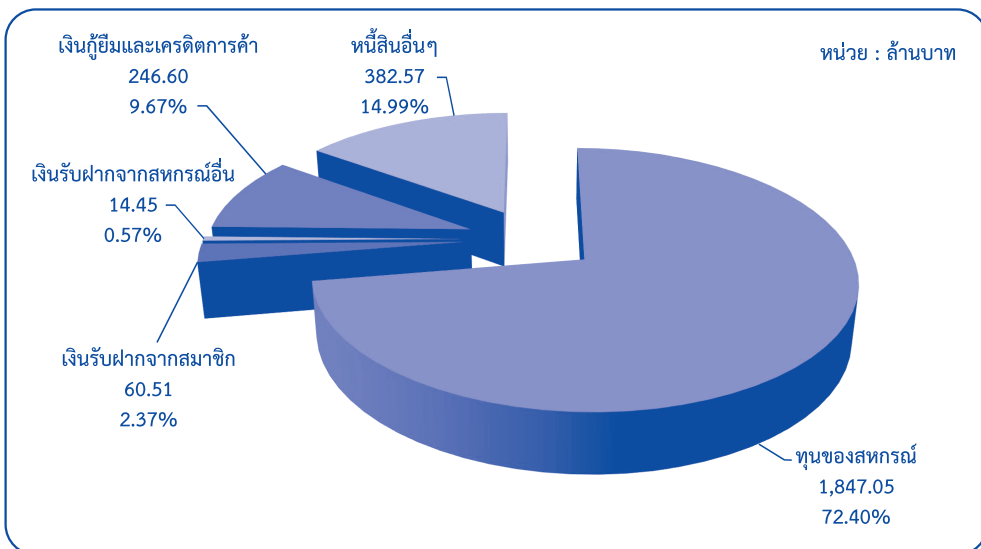
ในปี 2562 สหกรณ์ร้านค้ามีจำนวนทั้งสิ้น 121 สหกรณ์ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 13.32 จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ร้านค้ามีจำนวน 669,672 คน ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 3.09 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2561 พบว่า สหกรณ์ร้านค้าในมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีอัตราการลดลงของสมาชิกสูงสุดถึง ร้อยละ 52.57 รองลงมาเป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษาลดลง ร้อยละ 25.23 ในขณะที่สหกรณ์ร้านค้าในส่วนราชการมีอัตราการเพิ่มขึ้นของสมาชิกมากที่สุด ร้อยละ 4.99

การบริหารเงินทุนของสหกรณ์

แหล่งที่มาของเงินทุน

แหล่งที่มา	ปี 2562		ปี 2561		เพิ่มขึ้น/(ลดลง) ร้อยละ/เท่า
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	
ทุนของสหกรณ์	1,847.05	72.40	1,879.18	71.75	(1.71)
เงินรับฝากจากสมาชิก	60.51	2.37	75.69	2.89	(20.06)
เงินรับฝากจากสหกรณ์อื่น	14.45	0.57	18.18	0.70	(20.52)
เงินกู้ยืมและเครดิตการค้า	246.60	9.67	264.80	10.11	(6.87)
หนี้สินอื่นๆ	382.57	14.99	381.13	14.55	0.38
รวมทั้งสิ้น	2,551.18	100	2,618.98	100	(2.59)

แสดงจำนวนและร้อยละของแหล่งที่มาของเงินทุน ปี 2562

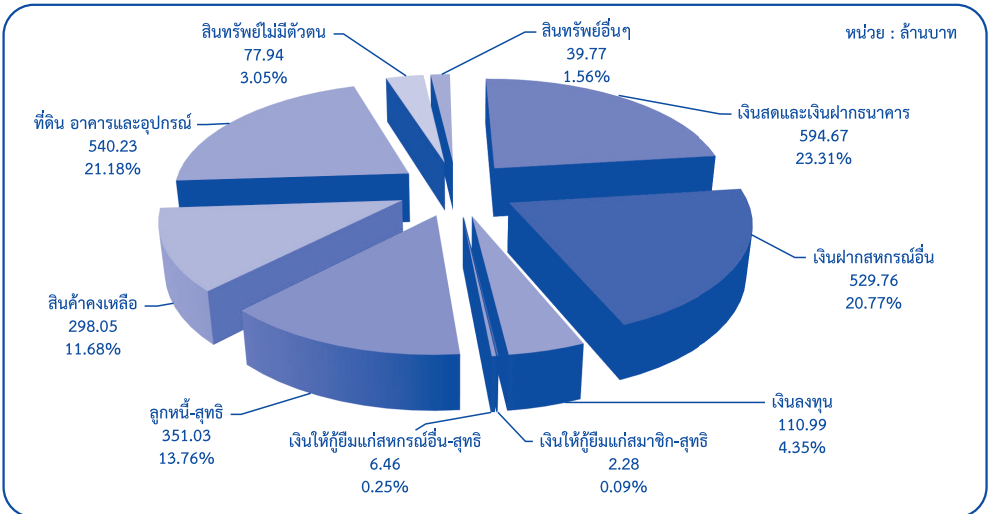

ในปี 2562 สหกรณ์ร้านค้ามีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 2,551.18 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 2.59 ส่วนใหญ่เป็นทุนของสหกรณ์ ร้อยละ 72.40 รองลงมาเป็นหนี้สินอื่นๆ ร้อยละ 14.99 เงินกู้ยืมและเครดิตการค้า ร้อยละ 9.67 เงินรับฝากจากสมาชิก ร้อยละ 2.37 และเงินรับฝากจากสหกรณ์อื่น ร้อยละ 0.57

แหล่งใช้ไปของเงินทุน

แหล่งใช้ไป	ปี 2562		ปี 2561		เพิ่มขึ้น/(ลดลง) ร้อยละ/เท่า
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	594.67	23.31	661.49	25.26	(10.10)
เงินฝากสหกรณ์อื่น	529.76	20.77	564.63	21.56	(6.18)
เงินลงทุน	110.99	4.35	105.43	4.03	5.27
เงินให้กู้ยืมแก่สมาชิก-สุทธิ	2.28	0.09	5.57	0.21	(59.07)
เงินให้กู้ยืมแก่สหกรณ์อื่น-สุทธิ	6.46	0.25	6.46	0.25	-
ลูกหนี้-สุทธิ	351.03	13.76	345.06	13.17	1.73
สินค้าคงเหลือ	298.05	11.68	300.05	11.46	(0.67)
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	540.23	21.18	537.19	20.51	0.57
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	77.94	3.05	47.26	1.80	64.92
สินทรัพย์อื่นๆ	39.77	1.56	45.84	1.75	(13.24)
รวมทั้งสิ้น	2,551.18	100	2,618.98	100	(2.59)

แสดงจำนวนและร้อยละของแหล่งใช้ไปของเงินทุน ปี 2562

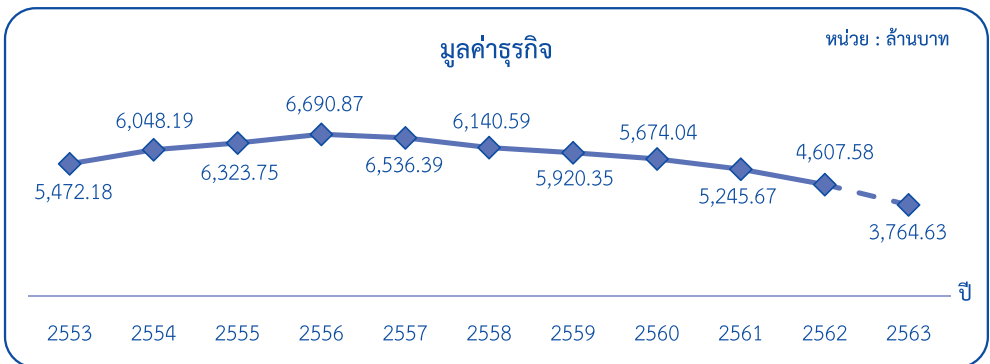
ในปี 2562 สหกรณ์ร้านค้ามีการใช้ไปของเงินทุนส่วนใหญ่เป็นเงินสดและเงินฝากธนาคาร ร้อยละ 23.31 ซึ่งใกล้เคียงกับการลงทุนในที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ และเงินฝากสหกรณ์อื่น ร้อยละ 21.18 และร้อยละ 20.77 ตามลำดับ ลูกหนี้-สุทธิ ร้อยละ 13.76 สินค้าคงเหลือ ร้อยละ 11.68 เงินลงทุน ร้อยละ 4.35 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ร้อยละ 3.05 สินทรัพย์อื่น ร้อยละ 1.56 เงินให้กู้ยืมแก่สหกรณ์อื่น-สุทธิ ร้อยละ 0.25 และเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิก ร้อยละ 0.09

การดำเนินธุรกิจ

ประเภทธุรกิจ	ปี 2562		ปี 2561		เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
ธุรกิจสินเชื่อ	8.66	0.19	11.81	0.23	(100.70)	(26.67)
- สมาชิก	0.46	0.01	2.61	0.05	(108.30)	(82.38)
- สหกรณ์อื่น	8.20	0.18	9.20	0.18	7.60	10.87
ธุรกิจรับฝากเงิน	18.09	0.39	37.88	0.72	(30.95)	(52.24)
- สมาชิก	13.60	0.29	33.80	0.64	(26.17)	(59.76)
- สหกรณ์อื่น	4.49	0.10	4.08	0.08	(4.78)	(10.05)
ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	4,544.76	98.64	5,105.29	97.32	(303.98)	(10.98)
ธุรกิจรวบรวมผลิตผล	3.13	0.07	2.17	0.04	0.73	44.24
ธุรกิจแปรรูปผลิตผล	16.77	0.36	12.97	0.25	1.26	29.30
ธุรกิจให้บริการ	16.17	0.35	75.54	1.44	5.26	(78.59)
รวมทั้งสิ้น	4,607.58	100	5,245.66	100	(428.38)	(12.16)

ในปี 2562 สหกรณ์ร้านค้าดำเนินธุรกิจมีมูลค่าทั้งสิ้น 4,607.58 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 12.16 โดยเกือบทั้งหมดเป็นธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย มีมูลค่าจำนวน 4,544.76 ล้านบาท หรือร้อยละ 98.64 ของมูลค่าธุรกิจทั้งสิ้น ลดลงจากปี 2561 ร้อยละ 10.98

แสดงการเปรียบเทียบ มูลค่าธุรกิจ ในรอบ 10 ปี (ปี 2553 - 2562) และคาดการณ์ ปี 2563

เมื่อพิจารณาแนวโน้มมูลค่าธุรกิจ ในรอบ 10 ปี (ปี 2553 - ปี 2562) พบว่า สหกรณ์ร้านค้ามีแนวโน้มมูลค่าธุรกิจลดลงตั้งแต่ปี 2556 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งในปี 2563 คาดการณ์ว่าจะมีมูลค่าธุรกิจประมาณ 3,764.63 ล้านบาท ลดลงต่อเนื่องจากปี 2562 ประมาณร้อยละ 18.29

ฐานะการเงินของสหกรณ์

รายการ	ปี 2562		ปี 2561		เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
สินทรัพย์						
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	594.67	23.31	661.49	25.26	(66.82)	(10.10)
เงินฝากสหกรณ์อื่น	529.76	20.77	564.63	21.56	(34.87)	(6.18)
เงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง	-	-	0.04	-	(0.04)	(100.00)
เงินลงทุนระยะสั้น	45.50	1.78	28.5	1.09	17.00	59.65
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น (สุทธิ)	7.39	0.29	9.78	0.37	(2.39)	(24.44)
ลูกหนี้ระยะสั้น (สุทธิ)	288.43	11.31	280.93	10.73	7.50	2.67
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ (สุทธิ)	0.01	-	0.02	0.00	(0.01)	(50.00)
สินค้าคงเหลือ	298.05	11.68	300.05	11.46	(2.00)	(0.67)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	23.85	0.93	28.35	1.08	(4.50)	(15.87)
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	1,787.66	70.07	1,873.79	71.55	(86.13)	(4.60)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน						
เงินลงทุนระยะยาว	65.49	2.57	76.93	2.94	(11.44)	(17.87)
เงินให้กู้ยืมระยะยาว (สุทธิ)	1.35	0.05	2.19	0.08	(0.84)	(38.36)
ลูกหนี้ระยะยาว (สุทธิ)	61.84	2.42	64.19	2.45	(2.35)	(3.66)
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (สุทธิ)	540.23	21.18	537.19	20.51	3.04	0.57
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	77.94	3.06	47.26	1.80	30.68	64.92
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	16.67	0.65	17.43	0.67	(0.76)	(4.36)
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	763.52	29.93	745.19	28.45	18.33	2.46
รวมสินทรัพย์	2,551.18	100	2,618.98	100	(67.80)	(2.59)

ในปี 2562 สหกรณ์ร้านค้ามีสินทรัพย์ทั้งสิ้น 2,551.18 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 2.59 ประกอบด้วยสินทรัพย์หมุนเวียน 1,787.66 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 70.07 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 4.60 และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนจำนวน 763.52 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 29.93 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 2.46

รายการ	ปี 2562		ปี 2561		เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ/เท่า
หนี้สินและทุนของสหกรณ์						
หนี้สินหมุนเวียน						
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและเงินกู้ระยะสั้น	49.76	1.95	23.73	0.91	26.03	1.10 เท่า
เจ้าหนี้การค้าและตัวเงินจ่าย	142.07	5.57	170.87	6.52	(28.80)	(16.85)
ส่วนของหนี้สินไม่หมุนเวียนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี	10.72	0.42	15.68	0.60	(4.96)	(31.63)
เงินรับฝาก	74.96	2.94	93.87	3.58	(18.91)	(20.14)
ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ค้างจ่าย	0.90	0.04	0.93	0.04	(0.03)	(3.23)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	211.86	8.30	205.1	7.83	6.76	3.30
รวมหนี้สินหมุนเวียน	490.27	19.22	510.18	19.48	(19.91)	(3.90)
หนี้สินไม่หมุนเวียน						
เงินกู้ยืมระยะยาว	44.05	1.73	54.52	2.08	(10.47)	(19.20)
เจ้าหนี้ค่าเช่าซื้อสินทรัพย์	-	-	-	-	-	-
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	169.81	6.65	175.1	6.69	(5.29)	(3.02)
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	213.86	8.38	229.62	8.77	(15.76)	(6.86)
รวมหนี้สิน	704.13	27.60	739.80	28.25	(35.67)	(4.82)
ทุนของสหกรณ์						
ทุนเรือนหุ้น	322.11	12.63	333.54	12.74	(11.43)	(3.43)
ทุนสำรอง	770.38	30.20	785.76	30.00	(15.38)	(1.96)
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ	490.92	19.24	491.58	18.77	(0.66)	(0.13)
กำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น	1.12	0.05	1.31	0.05	(0.10)	(7.63)
ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์	123.96	4.86	123.96	4.73	-	-
กำไรสุทธิหรือการจัดสรร	6.59	0.26	6.52	0.25	0.07	(1.07)
(ขาดทุนสะสม)*	(4.31)	(0.17)	(10.11)	(0.39)	5.80	57.37
กำไรสุทธิ**	136.19	5.34	146.62	5.60	(10.43)	(7.11)
รวมทุนของสหกรณ์	1,847.05	72.40	1,879.18	71.75	(32.13)	(1.71)
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	2,551.18	100	2,618.98	100	(67.80)	(2.59)

หมายเหตุ : * ขาดทุนสะสม หมายถึง ผลของขาดทุนสุทธิประจำปีที่เกิดขึ้นกว่าทุนสำรอง

** กำไรสุทธิ หมายถึง ยอดคงเหลือของกำไรที่นำไปชดเชยขาดทุนสะสมแล้ว

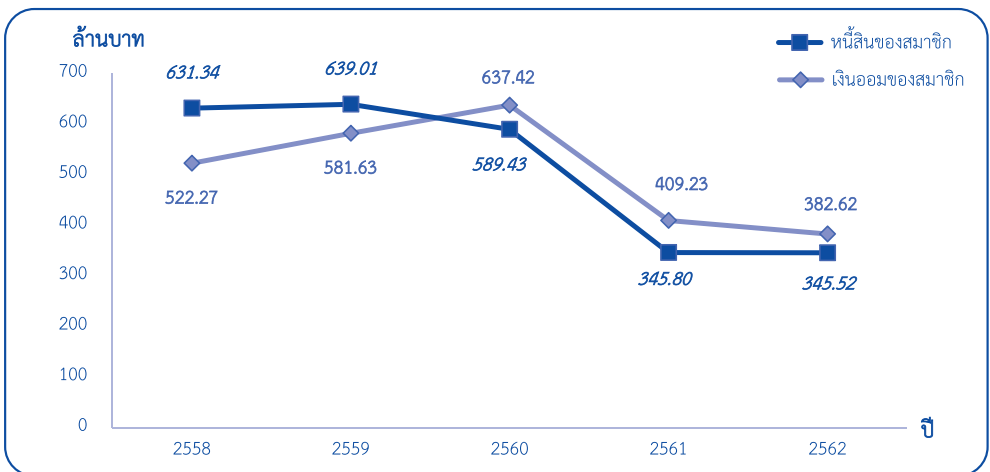
สำหรับทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 2,551.18 ล้านบาท ประกอบด้วย หนี้สิน 704.13 ล้านบาท หรือร้อยละ 27.60 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 4.82 ประกอบด้วย หนี้สินหมุนเวียน จำนวน 490.27 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 19.22 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 3.90 และหนี้สินไม่หมุนเวียน จำนวน 213.86 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.38 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 6.86 สำหรับทุนของสหกรณ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 1,847.05 ล้านบาท หรือร้อยละ 72.40 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 1.71

ฐานะการเงินของสมาชิก

รายการ	ปี 2562	ปี 2561	เพิ่มขึ้น/(ลดลง) ร้อยละ
เงินออมของสมาชิก (ล้านบาท)	382.62	409.23	(6.50)
เงินออมเฉลี่ยต่อสมาชิก (บาท)	571.36	592.21	(3.52)
หนี้สินของสมาชิก (ล้านบาท)	345.52	345.80	(0.08)
หนี้สินเฉลี่ยต่อสมาชิก (บาท)	515.95	500.42	3.10
เงินออมเฉลี่ยต่อสมาชิก มากกว่า หนี้สินเฉลี่ยต่อสมาชิก (บาท)	55.41	91.79	(39.63)

ในปี 2562 สมาชิกสหกรณ์ร้านค้ามีการสะสมเงินออมไว้กับสหกรณ์ 382.62 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 6.50 ประกอบด้วยเงินสะสมค่าหุ้น 322.11 ล้านบาท และเงินรับฝากจากสมาชิก 60.51 ล้านบาท มีเงินออมเฉลี่ย ต่อสมาชิกเท่ากับ 571.36 บาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 3.52 สำหรับหนี้สินของสมาชิก 345.52 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 0.08 มีหนี้สินเฉลี่ยต่อสมาชิก 515.95 บาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 3.10

แสดงการเปรียบเทียบเงินออมและหนี้สิน ในรอบ 5 ปี (ปี 2558-2562)

หากพิจารณาฐานะการเงินของสมาชิกสหกรณ์ร้านค้า ปี 2562 พบว่า สมาชิกมีเงินออมเฉลี่ยมากกว่าหนี้สินเฉลี่ย จำนวน 55.41 บาท ซึ่งลดลงจากปี 2561 ร้อยละ 39.63 ในรอบ 5 ปี ที่ผ่านมา (ปี 2558-2562) พบว่า ในปี 2558-2559 สมาชิกของสหกรณ์ร้านค้ามีหนี้สินมากกว่าเงินออม ส่วนในปี 2560-2562 มีหนี้สินน้อยกว่าเงินออม

ผลการดำเนินงาน

รายการ	ปี 2562		ปี 2561		เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ/เท่า
รายได้จากการขาย/บริการ	4,586.36	96.81	5,198.01	97.01	(611.65)	(11.77)
รายได้เฉพาะธุรกิจ	25.81	0.54	8.10	0.15	17.71	2.19 เท่า
รายได้อื่น	125.38	2.65	152.34	2.84	(26.96)	(17.70)
รายได้ทั้งสิ้น	4,737.55	100	5,358.45	100	(620.90)	(11.59)
ต้นทุนขาย/บริการ	4,167.67	87.97	4,755.33	88.74	(587.66)	(12.36)
ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	73.65	1.55	48.68	0.91	24.97	51.29
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน/อื่นๆ	374.88	7.91	407.82	7.61	(32.94)	(8.08)
ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	4,616.20	97.44	5,211.83	97.26	(595.63)	(11.43)
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	121.35	2.56	146.62	2.74	(25.27)	(17.24)

วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

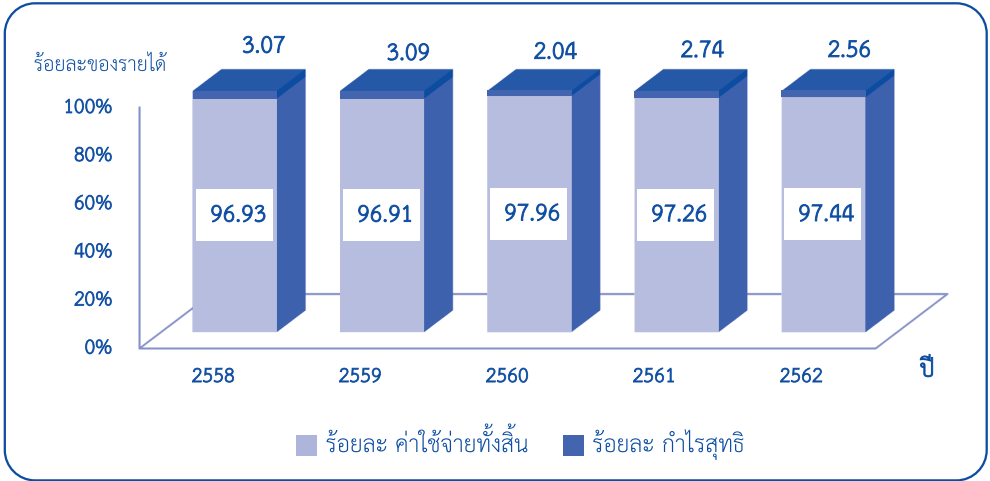
ผลการดำเนินงานของสหกรณ์	ปี 2562			ปี 2561		
	จำนวนสหกรณ์		จำนวนเงิน (ล้านบาท)	จำนวนสหกรณ์		จำนวนเงิน (ล้านบาท)
	สหกรณ์	ร้อยละ		สหกรณ์	ร้อยละ	
สหกรณ์ที่มีกำไรสุทธิ	91	75.21	142.60	115	83.33	154.71
สหกรณ์ที่มีผลขาดทุน	30	24.79	21.25	23	16.67	8.09
รวม	121	100	121.35	138	100	146.62

ในปี 2562 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ร้านค้า มีรายได้รวมทั้งสิ้น 4,737.55 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 11.59 ประกอบด้วย รายได้จากการขาย/บริการ จำนวน 4,586.36 ล้านบาท รายได้เฉพาะธุรกิจ จำนวน 25.81 ล้านบาท และรายได้อื่น จำนวน 125.38 ล้านบาท

สำหรับค่าใช้จ่าย มีจำนวน 4,616.20 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 97.44 ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 11.43 ประกอบด้วย ต้นทุนขาย/บริการ จำนวน 4,167.67 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ จำนวน 73.65 ล้านบาท และ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน จำนวน 371.88 ล้านบาท

สหกรณ์ร้านค้าดำเนินงานมีผลกำไรสุทธิ ปี 2562 จำนวน 121.35 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.56 ของรายได้ทั้งสิ้น ลดลงจากปี 2561 ร้อยละ 17.24 หากวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน พบว่า สหกรณ์ที่มีผลกำไรสุทธิ มีจำนวน 91 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 75.21 ของสหกรณ์ร้านค้าทั้งสิ้น เป็นเงิน 142.60 ล้านบาท สหกรณ์ร้านค้าที่มีผลขาดทุนสุทธิ จำนวน 30 สหกรณ์ เป็นเงิน 21.25 ล้านบาท

แสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ในรอบ 5 ปี (ปี 2558 - 2562)

ถ้าพิจารณาผลการดำเนินงานในรอบ 5 ปี (ปี 2558-2562) สหกรณ์ร้านค้ามีอัตราค่าใช้จ่ายต่อรายได้สูงมากทุกปี ส่งผลให้สหกรณ์ร้านค้ามีอัตรากำไรในรอบ 5 ปี ประมาณร้อยละ 3 สหกรณ์ร้านค้าควบคุมและลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นให้ลดต่ำลง เพื่อให้ผลดำเนินงานของสหกรณ์ดีขึ้นและส่งผลตอบแทนกลับคืนสู่สมาชิก

เปรียบเทียบข้อมูลและอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ร้านค้า

ข้อมูล/อัตราส่วนทางการเงิน	หน่วยวัด	ปี 2562	ปี 2561
จำนวนสหกรณ์ (ที่รวบรวมได้)	สหกรณ์	121	138
จำนวนสมาชิก	คน	669,672	691,035
ทุนดำเนินงาน	ล้านบาท	2,551.18	2,618.98
มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง			
1.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน	เท่า	0.38	0.39
1.2 อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์	เท่า	0.30	0.30
1.3 อัตราการเติบโตของสหกรณ์	%	(1.71)	(9.97)
1.4 อัตราการเติบโตของหนี้	%	(4.82)	(12.35)
1.5 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน	%	6.51	7.39
มิติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์			
2.1 อัตราการค้างชำระของลูกค้า	%	0.00	2.47
2.2 อัตราหมุนของสินทรัพย์	รอบ	1.77	1.87
2.3 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	%	4.69	5.28
2.4 อัตราการเติบโตของสินทรัพย์	%	(2.59)	(10.65)
มิติที่ 3 ชีตความสามารถในการบริหาร			
3.1 อัตราการเติบโตของธุรกิจ	%	(12.16)	(7.55)
มิติที่ 4 การทำกำไร			
4.1 กำไร (ขาดทุน) ต่อสมาชิก	บาท/คน	181.20	212.17
4.2 เงินออมต่อสมาชิก	บาท/คน	571.36	592.21
4.3 หนี้สินต่อสมาชิก	บาท/คน	515.95	500.42
4.4 อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	%	75.42	72.54
4.5 อัตราการเติบโตของทุนสำรอง	%	(1.96)	(7.08)
4.6 อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ	%	(17.24)	26.07
4.7 อัตรากำไรสุทธิ *	%	2.65	2.82
มิติที่ 5 สภาพคล่อง			
5.1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	เท่า	3.65	3.67
5.2 อัตราหมุนของสินค้า	ครั้ง	14.08	15.19
5.3 อายุเฉลี่ยของสินค้า	วัน	25.92	24.03
5.4 อัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด	%	100.00	97.53

หมายเหตุ : * อัตรากำไรสุทธิ คำนวณจาก กำไรสุทธิ หารด้วย รายได้จากการขาย/บริการ และคูณด้วย 100

กลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

www.cad.go.th โทร. 0-2628-5240-59 ต่อ 4302-4308